Halászati Lapok

A Haltermelők Országos Szövetsége
és a Halászati Terméktanács információs és marketing hírlevele

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

II. évfolyam

2001/Május

Már a Duna sem a régi

Mohács neve történelmünk nem éppen dicsőséges időszakában vált híressé. Az 1526-os mohácsi csatáról az emlékparkban idézhetjük fel a keserű múltat. A Mohácson élő emberek azonban nem keseregnek a múlton, helyette inkább a jövőt építik. S hogy nem eredménytelenül, azt az idelátogató is felmérheti. Mohácson a Duna jelentősen befolyásolta a gazdasági élet fejlődését. Az egyik ősi mesterséget, a halászatot évszázadok óta művelik a mohácsiak. Ma már azonban a halászat nem meghatározó szakma a város életében. A Petőfi Halászati Szövetkezet küzdelmesen éli mindennapjait. Kopeti Magdolna elnök asszonnyal a múlt mellett arról is szót váltottunk, hogy mit jelent a halászoknak és a városnak az, ha itt rendeznek országos hírű halászati versenyt?

• Kezdjük az elején: a Duna mellett aligha kerülhető el, hogy ne az élet középpontjában álljon a hal. Gondolom, az Ön élete sem különbözik másokétól ebből a szempontból…

– Beleszülettem ebbe a foglalkozásba, ugyanis a családomban én képviselem a harmadik generációt a halászati szakmában. Nagyapám, apám és most én vagyok az, aki halászként dolgozik. Sajnálatos, hogy a lányom már nem lép a nyomdokainkba, de ez ellen nem tudok mit tenni. Visszatérve a hagyományokhoz: nagyapám 1946. februárjában alakította többed magával ezt a szövetkezetet, amelynek rövid ideig elnöke is volt. Az édesapám 1952-től töltötte be az elnöki tisztet, egészen a '70-es évek elejéig, amíg meg nem betegedett, s le nem százalékolták. Azután két elnök asszony következett ebben a székben, s ekkor már én is itt dolgoztam az egyetem elvégzése után, mint a halászati ágazat irányítója. A korábbi elnök asszony nyugdíjba ment, s a tagság engem választott meg a szövetkezet elnökének. Ám továbbra is én felügyelem szakmailag a halászaok munkáját.

• Mindez azt is jelenti, hogy több ágazatot is működtetnek?

– A szövetkezet elsődlegesen a halászati tevékenység végzésére alakult. A természetes vizeken megfogott halat a halászfelesége gek értékesítették, tehát már korábban is szinte családi vállalkozásként működött a szövetkezet. De 1954-ben nem volt elegendő a bevétel ahhoz, hogy a szövetkezet fennmaradjon a halfogásból és értékesítéséből, s ekkor melléküzemágként létrehozták a halászcsárdát. Ennek az volt a feladata, hogy a holt időszakban kiegészüljön a halászok jövedelme. A halászcsárda igen jól ment, mivel Mohács kikötőváros is, így a hajók itt megálltak. Híressé vált a halászlé, a sült keszeg. Ezt a korábbi kis kocsmát a '60-as években újjáépítették, s ma már egy korszerű, az idegenforgalmat jobban kiszolgáló étterem várja a vendégeket. A kikötő mellett élt és dolgozott egy idős bácsi, aki hajóépítő mester volt. Az idő haladtával Józsi bácsi úgy vélte, egyedül már nem tudja a műhelyt üzemeltetni, s miután sokat dolgozott a szövetkezetnek, az nem hagyta magára az idősödő szakembert. Megalakították a hajóács részleget, s igen jól prosperált az üzem. Országosan is ismert volt a munka jó minősége, ladikokat, haltároló bárkákat készítettek, s a MAHART is állandó megrendelője volt az üzemnek. Az utóbbi időben azonban visszaszorult ez a tevékenység, mivel nem tudunk megfelelő áron jó minőségű faanyagot beszerezni. Emiatt olyan magas az előállítási költség, hogy a megrendelők többsége nem tudja azt megfizetni. Az üzemet szerencsére nem kellett bezárni, mert azért akad megrendelés.

A természetes vizeken megfogott halat a halászfeleségek értékesítették, tehát már korábban is szinte családi vállalkozásként működött a szövetkezet.

• Hogyan alakult a halászok sorsa, munkája?

– A '70-es években a természetes vízi halászat visszaszorult, miután az 1965-ös árvíz után jelentősen szabályozták a Dunát is. Gyors lefolyású folyóvá alakították át a mi szakaszunkat is, ennek következtében gátak közé szorították a vizet, s megszűnt jó néhány lerakóhely. A halállomány is megváltozott ezen a szakaszon, miután megváltoztak az ívási helyek. A gátakkal elérték azt, hogy a szövetkezetnek is változtatnia kellett a halászati tevékenységén. Új területeket kerestek, ami azért volt időszerű, mert ebben az időszakban épültek új halastavak a nem hasznosítható legelők helyén, víztározókból, bányatavakból. Nagy tervek születtek, ám ezekből nem sok valósult meg. Mohácson – bár volt ilyen lehetőség – nem épült semmi, mert a szövetkezet halászai azt vallották, hogy megélnek a Dunából. Ennek ma már örülhetünk is, mert jó néhány ha-

(Folytatás a 2. oldalon)

Tartalom:

Halfogyasztási szokások a vendéglátók szemszögéből	3
Halünnep – nap nap után	4
Nincs megállás!	4
A sámánhorgász	5
Egy elbaltázott verseny	6
Marketing eseményekről – röviden	6
A halételek csárdája	6
Bakonykert Kft. Veszprémvarsányból	7
Receptsarok	7
A PHARE pályázat utóélete	8

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Már a Duna sem a régi

(Folytatás az 1. oldalról)

lastó vízhiány miatt nem üzemeltethető. Mi béreltük a tavat, a csúcs akkor volt, amikor 200 hektárnál nagyobb tófelületet béreltünk. Ám rá kellett jönnünk, hogy a 4–5 hektáros, zárógátas tórendszerek nem működtethetők gazdaságosan. Ma 80 hektárt bérelünk, amelyen 240 tonna halat termelünk meg egy évben. Ennek 80 százaléka ponty, s csak kis mértékben termelünk ragadozót.

• Gondolom, egyedül látják el hallal a mohácsi piacot.

– Nem jól gondolja, négy halkereskedő osztozik a piacon, ami egyébként nem rossz. Mohácson szeretik a halat az emberek, hetente legalább egyszer halétel kerül az asztalra. A megtermelt hal egy részét a győrieknek adjuk el, aztán a horgászegyesületeknek is, amelyekkel egyre nyitottabb a kapcsolatunk.

A megtermelt hal egy részét a győrieknek adjuk el, aztán a horgászegyesületeknek is, amelyekkel egyre nyitottabb a kapcsolatunk.

• Mondana néhány gazdasági adatot is a szövetkezetről? Már csak azért is, mert beszámoló közgyűlés előtt állnak.

– Május 7-én tartjuk a beszámoló közgyűlést. Az adatokból kitűnik, hogy az elmúlt évben sem voltunk veszteségesek. A szövetkezetnek 20 alkalmazottja van, a tulajdonosi kör ennél szélesebb, bár ez is szűkült. A korábbi 60–70 tulajdonosból ma már csak 35-en rendelkeznek üzletrésszel. A külső üzletrész tulajdonosok száma pedig igen alacsony, mert a korábbi években visszavásároltuk ezeket. A szövetkezet vagyona 77 millió forint, a külső üzletrész tulajdon 2 százalék, tehát nem meghatározó. A tógazdaságban megtermelt 240 tonna hal 80 százaléka étkezési hal, amit viszonylag jó áron értékesítettünk, nem a nagykereskedőknek. Saját halboltunk van, a Dunán, a halbárkán is áruljuk a halat, kiskereskedőknek, éttermeknek adunk el terméket, s ennek is köszönhető, hogy nem vagyunk veszteségesek. Az éves árbevételünk sajnos évek óta 100 millió forint körül alakul annak ellenére, hogy évente egyre több halat értékesítünk. A költségeinket rendkívül visszaszorítottunk, takarékosan gazdálkodunk, hogy a stagnáló halárakat valamiképpen kompenzáljuk. Nagy beruházásokra, befektetésekre nem jut. Az elmúlt évben a takarmány árrobbanás igencsak megnehezítette a dolgunkat, hiszen 70 százalékos áremelkedést kellett ellensúlyozni. Az idén abban bízunk, hogy – mivel mi tavaly nem adtuk oda olcsón a halat – a magasabb átmenő halkészletet jó áron értékesítjük.

• Ha jól tudom, részt vesznek egy természetes vízi kutatóprogramban. Milyen állapotban van ma a Duna a halfauna szempontjából?

– A mi szövetkezetünk jól beszorult ide a végekbe, mert a többi halászati szövetkezetek természetes vízi, bérelt területei 3–4 ezer hektárra tehetők. Mi nem tudtunk a határ miatt terjeszkedni, így 1200 hektáron gazdálkodunk, amelynek 95 százaléka maga a Duna folyó. Kevés az ártéri holtágunk, amely elsősorban a halnevelés szempontjából fontos. A Dunát természetesen halásszuk is és telepítünk is. A szövetkezet alakulási éveiben még hálóval halásztak a Dunán, s elsősorban a keszeg féléket fogták ki, amit jól értékesítettek. Az 1200 hektárról évente 70–90 tonna halat fogtak ki, aminek 70 százaléka volt keszeg. Napjainkban 30–35 tonna halat halászunk le a Dunából, mivel – mint ahogy már említettem – átalakult a halászás is. A keszegfélék visszaszorultak, a kárász állomány van túlsúlyban, s a korábbi 25-ből csupán hét halász él meg a dunai halászásból. A halászati tevékenységünk tehát visszaszorult, ám a környezet megóvása, a szennyezés visszaszorítása nekünk is érdekünk. A nemzeti parkkal együttműködünk, s hogy illeszkedjünk a nemzeti park célkitűzéseihez, a szarvasi HAKI-val közösen indítottunk egy olyan kutatási témát, amely a jelenleg a Dunában és a mellékvizeiben élő halfauna feltérképezésére irányul. A vizsgálatok eredményeként ki tudjuk azt dolgozni, hogy milyen halfajok kihelyezésére van szükség a természeti egyensúly megtartása érdekében.

Ebben a rohanó világban sem szabad megfeledkeznünk egymásról,...

• Az idén ismét Mohács ad otthont az országos halfőző versenynek. Hogyan készülnek az eseményre?

– Egyszer már volt egy ilyen, jól sikerült rendezvényünk. Az idei eseményt azért tartom fontosnak, mert összejön a szakma apraja nagyja, ugyanakkor a nagyközönség is részesévé válik a halászok életének. Az ilyen találkozóknak hosszú távon fenn kell maradniuk, mert a szakmán belül is egyre nőnek a távolságok, egyre sokrétűbbé vált a munkánk. Ebben a rohanó világban sem szabad megfeledkeznünk egymásról, hiszen olyan kicsi ez a szakma, hogy nem fér meg benne a gyűlölködés. Azt remélem, hogy 50–60 fő nevez majd a versenyre. A másfél napos rendezvényen lesz mód arra is, hogy a résztvevők megismerkedhetnek a város nevezetességeivel, történelmi múltunkkal, amelynek vannak nem éppen dicsőséges periódusai is. Hajókirándulást szervezünk, és a kulturális programokból is adunk ízelítőt. Mohács több nemzetiségű város, s ezekből a kultúrákból mutatunk meg néhány mozaikot.

• Végezetül engedjen meg a személyes kérdést. A halászok körében ritka a női munkaerő, pláne a női vezető. Hogyan tud szót érteni a kemény halászokkal?

– Amikor a munkámat végzem, soha nem érzem magam nőnek. Végül is ebben nőttem fel, az itteni hangnemet megszoktam, számomra ez a természetes. Ha esik, ha fúj, menni kell, s ezt szeretem is. Annyiban azonban előbújik belőlem a női nem, hogy ha nem tudom az akaratomat érvényesíteni, akkor nem bántok senkit. Magamban keresem a hibát. S talán a kollégák is meggondolják, megválogatják a véleményüket. Azt látni kell, hogy kevesen vagyunk, együtt sírunk és nevetünk, tisztelni kell tehát egymás véleményét.

H. Gy.

Az étkezési ponty és busa termelői árai (Ft/kg) 2001. év 17. hét (április 23–28.) az ország egyes régióiban

Régió megnevezés	Ponty	Busa
Dél-Alföld	422–450	141–158
Észak-Alföld	396–422	167–175
Dél-Dunántúl	420–460	140–160
Közép-Magyarország	435–480	140–200

Az étkezési ponty és busa fogyasztói árai (Ft/kg) 2001. év 17. hét (április 23–28.) az ország különböző piacain

	Ponty	Busa
Budapest Nagycsarnok	700	300
Budapest Lehel u.	698	278–300
Budapest Rákóczi tér	650	320
Budapest Fehérvári u.	690	300
Budapest Békásmegyer	650	300
Debrecen	600	350
Győr	580	299
Miskolc	580	350
Pécs	600	220
Szeged	550–560	250–280
Szekszárd	620	250

(Forrás: Halászati Terméktanács)

Az import halak és egyéb tengeri „étkek" kínálata és árai (Ft/kg) a budapesti piacokon 2001. év 15. héten (2001. április 9–13. között)

Megnevezés	Ft/kg
Polip	1700
Tintahal	1550–1950
Tengeri halfilé	850–950
Hek	590–760
Makréla	500–600
Hering	380–450
Lepényhal	1700
Cápaszelet	1700
Fekete kagyló (héjas)	1600
Homár kb. 30 dkg/db	3500/db,
Garnéla	1850–2100
Tigrisrák	4200–6500
Királyrák	5800–6500
Languszta	4200–4800
Tenger gyümölcse (vegyes)	1800–2000

(Forrás: Halászati Terméktanács)

Halfogyasztási szokások a vendéglátók szemszögéből

2001. április 25-én, Budakalászon, az Óbudai Termelő és Szolgáltató Szövetkezetben, a Haltermelők Országos Szövetsége a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetséggel egyetértésben találkozót szervezett vendéglősök és halgazdaságok vezetői részére.

A Haltermosz a találkozóra a Pest megyében és közép-Dunántúlon lévő halgazdákat és vendéglősöket hívta meg. Az összejövetel célja az volt, hogy tájékoztassuk a meghívottakat a 2000. októberében, a vendéglősök körében végzett közvélemény-kutatás eredményéről és megbeszéljük azokat a hallal, haltermékekkel kapcsolatos igényeket, amelyek mind a vendéglők, mind a vendéglőkbe járó fogyasztók részéről felmerülnek.

Dr. Orosz Sándor megnyitója után *Kutasy Gabriella*, a Szövetség munkatársa tartott egy rövid előadást, melynek keretében ismertette a vendéglők körében felmért halfogyasztási szokások eredményét.

Tavaly októberben a Haltermosz készített egy 23 kérdésből álló kérdőívet. A kérdőíveket a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség irányításával 188 helyre küldte szét az ország különböző területein lévő vendéglőknek.

A felmérés a következőkre kereste a választ: hogyan értékelik a halfogyasztást a vendéglősök, milyen halterméket igényelnek, honnan szerzik be a halat, mely halfajok leginkább keresettek a vendéglátásban, illetve látnak-e lehetőséget a magyarországi halfogyasztás növelésére.

Ennek megfelelően kiderült, hogy a vendéglőbe járó fogyasztók elsősorban a pontyot, a süllőt és a pisztrángot keresik, a halfogyasztás elsősorban az idősebb és középkorú korosztályra jellemző, a vendéglők többsége halkereskedőtől vásárol halat és igényli a feldolgozott termékeket (elsősorban filét és a tisztított, belezett halat). A hazai halfogyasztás növelésére látnak lehetőséget, így pl. reklám, választékbővítés, halas időszakok a vendéglőkben stb.

Az eredmények ismertetése után, *Unger Károly*, a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség elnöke nyilatkozott a vendéglősök nevében és elmondta, hogy az éttermeknek nincs kapacitásuk a haltisztításra, igyekeznek előtisztított, feldolgozott termékhez hozzájutni. Fontos szempont tehát, hogy a haltermelők, halkereskedők képesek legyenek megfelelő mennyiségű feldolgozott haltermék előállítására és a vendéglők igényei szerinti azonnali szállítására. Unger úr hangsúlyozta a reklám hatékonyságának fontosságát is, bizonyos haltisztítási illetve halétel-bemutatókon keresztül, melynek szívesen helyet adnának a hazai éttermek.

A vendéglősök és halgazdák közötti beszélgetések során a felmérés eredményeire támaszkodva számtalan olyan kérdés fogalmazódott meg, mely jelentős lehetne a két szakma közötti eredményes kapcsolatok kialakításához.

Így fontos szempont lehet:

– a fiatalok szakácsiskolai képzésében a haltisztítás, konyhatechnológiai feldolgozásának oktatása,

– megfelelő halfeldolgozás, mely alkalmas a magyar vendéglők igényeinek kielégítésére, ehhez társulva megfelelő, a magyarországi halárusító helyek ellátására alkalmas értékesítő rendszer kiépítése,

– a hazai halfogyasztás növelése érdekében bővíteni kellene a kínálatot, megismertetni a fogyasztókat a pontyon kívül más halfajokból készült ételekkel, pl. receptkönyv kiadásával, illetve a vendéglőkben történő halétel-bemutatók szervezésével.

KG

Piaci árak Németországból

	Nürnberg	München	Dresden
	kg/DM		
Ponty	8–12	16–18	-
Süllő	20–26	40	-
Csuka	20–26	40	-
Harcsa	20–28	-	-
Amur	6–12	-	-

(Forrás: Fisher & Teichwirt 2001. 3. sz.)

A Haltanács 9/2001. sz. Eln. határozata alapján a 2001. május 1–augusztus 31-ig étkezési halra meghirdetett tóparti ajánlati árak

étkezési ponty: 440 Ft/kg ab tópart
étkezési busa: 150 Ft/kg ab tópart

Étkezési élő és „jegelt" halak fogyasztói árai (Ft/kg) 2001. év 15. héten (2001. április 9–13. között) az ország különböző piacain

	ponty	amur	busa	süllő	fogas	harcsa	csuka	pisztráng	kecsege	törpe-harcsa	angolna	márna	keszeg	kárász	afrikai harcsa
Budapest															
Nagycsarnok	600	550	300	1500	1400	800	1150	1200	500	1500	300	300	350	-	
Lehel u.	638	-	278	1490	1398	848	1300	1200	420	-	338	278	-	748	
Rákóczi tér	600	600	350	1450	1550–2200	800–900	1250	1000–1100	700	-	300–400	300–400	300–400	-	
Békásmegyer	650	500	300	1300–1500	1300	780	1300	880	500	-	200	300	300	-	
Debrecen	600	600	350	1500	1500	-	1500	-	-	-	300–400	300–400	-	-	
Győr	580	500	299	1150	1250	850	770	800	-	800	280	280	280	400	
Miskolc	580	-	350	-	1200	-	-	-	400	-	-	350	350	-	
Pécs	580	350	220	1100	1000	800	-	800	400	800	400	220	240	-	
Szeged	550	500	220	1200	1000	450	-	700	350	-	-	200	250	-	
Szekszárd	580	520	250	1500	1200	800	-	-	300	-	-	250	250	-	

(Forrás: Halászati Terméktanács)

Halünnep – nap nap után

Kellemes illatfelhő lengte be a jászkiséri tavakat április 30-án. Míg 72 horgász négy órán keresztül csendben küzdött azért, hogy minél több halat fogjon ki, s a versenyt megnyerje, addig legalább egy tucat bográcsban rotyogott a halászlé, s a halpörkölt. Igazi hagyományteremtő halünnep volt ez a nap, amely megfelelő alkalmat kínált a számvetésre is. Éltünk a lehetőséggel, s több jelenlévőt is megkérdeztünk arról, mi a véleménye a halról, az e fajta rendezvényekről. Dr. Orosz Sándort, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatóját arról faggattuk, változott-e a hal megítélése, népszerűsége az országban az elmúlt egy év alatt?

• Egy évvel ezelőtt is készítettem Önnel interjút, éppen itt, Jászkiséren, ahol akkor a jászok világtalálkozóját rendezték. Változott-e egy év alatt a hal népszerűsége az országban?

– Igen, s ezt nem csupán a hivatali optimizmus mondatja velem. Ha ugyanis elviselte a magyar hal a tavalyi tiszai mérgezést, s a fogyasztása lényegében nem csökkent, s elviselte a lehetetlen halárakat is, akkor ez azt is jelenti, hogy a hal népszerűsége növekedett. Természetesen jobb lenne, ha a zavaró körülmények helyett pozitív hatások érvényesülnének, mert akkor valószínűleg nem 2,8 kilogramm lenne az egy főre jutó éves halfogyasztás, hanem ennél jóval magasabb. Mégis azt mondhatom, hogy pozitív folyamatok is megindultak, s hosszú távon mindenképpen bízom a fogyasztás jelentős növekedésében.

• S javult-e a halászok helyzete az említett időszakban?

– Amikor az sportszággyűlés harmadik mérkőzése után lejöttem a pályáról, és nem sérültem meg, akkor azt mondtam: no, ezt megúsztam! Hasonló a halászok helyzete is, hiszen nem rosszabbodott a helyzetük, de érdemi előrelépésről nem adhatunk számot. Olyan időket élünk, hogy ha azt mondhatjuk, hogy a pozíciók nem romlanak, az már siker. Ebben az értelemben a halászság pozíciója jó, de ezen még bőségesen lehet javítani. A szövetség pedig mindent meg is tesz a javítás érdekében.

• Két éve, hogy az „Egyen halat, finom falat" szlogennel beindult a marketing program, amely a hal népszerűségét hivatott növelni. Mi a helyzet a programmal, s mire lesz az idén pénz?

– Sok programra lesz pénz, de nem annyira és nem olyan összetételben, amilyen kívánatos lenne. Nyilván, ez az ágazat sem tudja mentesíteni magát azoktól az általános gazdasági és politikai hatásoktól, amelyek a pénzek elosztásánál is működött, és sajnos, egyébként is jelen vannak az életünkben. Az igazán hatékony felhasználáshoz arra lenne szükség, hogy 3–5 éven át nagyon sok pénzt kapnánk közösségi marketing programok megvalósításához, azután pedig az már öntörvényűen működne tovább. Ebbe az irányba is érzékeljük a mozgást, csakhogy kis lépésekkel haladunk erre felé. A programok jelentős része – miután szakmailag megalapozottak – arányos támogatásban részesül, s ennek segítségével többet tudunk megvalósítani, mintha csak a saját erőnkre lennénk utalva.

Mégis azt mondhatom, hogy pozitív folyamatok is megindultak, s hosszú távon mindenképpen bízom a fogyasztás jelentős növekedésében.

• Nagyobb anyagi erőket kell-e a halászvállalkozóknak mozgósítaniuk az idén a marketing tevékenységre?

– Jó volna, ha a pénzeket összefogottabban lehetne felhasználni. A Haltermosz felvállalta annak a munkának a koordinációját, hogy vegyük számba a marketingre szánt pénzeket, és dolgozzunk ki egy olyan projektet, amelynek megvalósításához 300–500 millió forint állna rendelkezésre. Ehhez jó alkalmat kínálna, ha az Agrármarketing Centrum 2002-ben a halat állítaná a marketing tevékenység középpontjába, s megrendeznénk a hal évét. S ebben a büdzsében egyaránt lenne állami támogatás és vállalkozói pénz. Egyébként ennek szellemében határoztuk el, hogy jövőre megrendezzük a halételek országos versenyét az óbudai szigeten, ahol eldöntjük, ki az év halfőzője. Ez is szolgálja a marketing programunk céljainak megvalósítását, vagyis „Egyen halat, finom falat!".

• Mit ünnepelnek a majálison a halászok?

– Ez még nem majális, hiszen április 30-a van, azaz ez még április. A halászok is tisztában vannak azzal, hogy a hal ünnepi étek. Az már lassan természetes, hogy május elsején, a majálison is lehet halat enni és kóstolni. De az a feladatunk és a célunk, hogy minél több olyan alkalmat teremtsünk, ami ünnepi jellegénél fogva kívánja a halétel felszolgálását. Legyen április egytől 30-áig április keretek között halfalás, majd május elsején a népligeti szokott majálison kiemelkedő halfalás, és aztán a juniális kezdetéig ki-ki egyen továbbra is halat. A dolog lényege, hogy teremtsünk alkalmat az ünneplésre, amelyet azzal is emlékezetessé teszünk, hogy finom halételt fogyasztunk.

Nincs megállás!

Borbély Gyulát – érthetően – nehéz volt kiszakítani a forgatagból. Jó házigazda módjára igyekezett mindenütt ott lenni.

• Egy év alatt jelentős fejlődés ment végbe a tavaknál. Megszaporodtak az épületek, egyre több a hal a tóban, nő a fű stb.

– Az, hogy nő a fű, kritika is lehet, mert ebben az időszakban illik sűrűbben vágni a füvet.

• Nem kritikának szántam…

– Köszönöm, hogy ilyen jó véleménnyel vagy a vállalkozásomról. Megpróbálunk az igények irányába elmenni, amennyire lehet. Szálláshelyeket építünk, három apartman szobát adunk át még ebben a hónapban. Új szociális épületet húztunk fel, s a horgászat új blokkba került, ami azt jelenti, hogy külön tudjuk választani a munkánktól, így a szabadidős tevékenység nem keveredik a munkával.

• Külön tudod-e választani a haltermelést a horgásztatástól?

– Miután a 180 hektáros területből 60 hektárt hasznosítunk horgásztatással, így 120 hektáron termeljük a halat. Annyi különbséggel, hogy talán nem vagyunk teljesen kiszolgáltatottak a piacnak, miután elsősorban a horgászok igényeit kívánjuk kielégíteni. A hal ily módon jól értékesíthető, így nem vagyunk rákényszerítve, hogy nagy tömeget állítsunk elő. A minőségre helyezzük a hangsúlyt, amivel a vendéget is visszacsalogatjuk. A ponty mellett olyan ragadozó és ritka halakat is tudunk termelni, amelyek exportképesek, jó áron értékesíthetők.

• Horgászturizmus: nemrégiben itt járt egy svéd delegáció, hogy együttműködés alakuljon ki a két ország között…

– A két projekt közötti különbség számottevő. A svédek elsősorban a természeti szépséget adják el, a nyugalmat. Nálunk sokkal jövedelmezőbb, ha a halat értékesítjük, s ezáltal is hozzájárulunk ahhoz, hogy a hazai fogyasztás növekedjen. A horgászat nagy piac, s a halászságnak tudomásul kell vennie, hogy ezt ki kell szolgálnia.

• Mit jelent a cég életében ez a hagyományossá váló verseny?

A sámánhorgász

Vikidál Gyulát a versenyzők között láthattunk. Bevallása szerint amatőr horgász, ám a kifogott 7,4 kilogrammnyi hallal a második helyen végzett a versenyben.

• Művész úr…

– Már megint ez a megszólítás?

• Hogyan szólíthatom?

– A nevemen, egyszerűen Gyulának. Tudod, ki nem állhatom ezt a fajta megkülönböztetést.

• Hát, ha már így állunk, akkor hadd kérdezzem meg, mint „öreg" rockkertől, a marhapörköltet, vagy a halat szereted jobban?

– A halászlét.

• Pedig Rólad nem igazán gondolják az emberek, hogy halas ember vagy. Inkább illik Hozzád – a szerepeid alapján – a nyereg alatt puhított hús!

– Az őseink is halásztak, igaz vadásztak is. Ez a két mesterség mindig is egymáshoz tartozott.

• Mindig is a halat kedvelted jobban?

– Erre, mármint hogy melyiket szerettem jobban, nem igazán emlékszem. Szerintem az étellel úgy vagyunk, hogy amíg be nem szabadulunk egy kínai, vagy indonéz étterembe, addig nem igazán tudjuk, miről van szó. Pörkölt? Mi eléggé csórók voltunk, inkább emlékszem a kukoricalepényre. Nem mindig tellett másra, talán a csirke volt az első kaja, amit az ember kiskorában eszegethetett. Én is inkább ilyesmire emlékszem. '48-as gyerek vagyok, 1950–52-ben a fater még jegyre kapta a nagycsarnokban a lókolbászt. Ebben az időszakban csak nagyon ritkán főzhetett az édesanyám ünnepi ebédet, ami természetesen húst jelentett.

• S a horgászás? Szorosan hozzátartozik az életedhez?

– Most már igen.

• Mit jelent a most már?

– Nemrég óta horgászom egyedül. Mindig másodhegedűs voltam. A család somogyi származású, a sógorom nagy horgász. Már hetven fölött van, de még mindig kijár a vízpartra. Somogyban elég sok horgásztó található, s engem is megfertőztek. Egy-két cimborám, aki Budapest környékén lakik, Biára és a környékre jártak horgászni, néha én is elmentem velük. De mindig másodhegedűs voltam. Jól van, ideülhetsz mellénk, és őrizd a sört – mondták. Ezt aztán meguntam, berágtam. Mi kell egy ilyen vizsgához, kérdeztem. Elmentem a Horgászszövetségbe, könnyedén levizsgáztam. S amikor legközelebb elhívtak a srácok, akkor nagyot néztek. Saját felszereléssel jelentem meg. Néztek rám, hogy feltört az öreg rockker, mint a talajvíz. Bekeményítettem, sokkal több halat fogtam, mint ők, mindjárt más lett a becsületem.

Ebben az időszakban csak nagyon ritkán főzhetett az édesanyám ünnepi ebédet, ami természetesen húst jelentett.

• Nehéz mesterség-e a horgászás?

– Aki hobbihorgász – s én ennek tartom magam – az nem arra törekszik, hogy minél több halat fogjon ki. Nem a mennyiség a fontos, hiszen egy sporthorgász, mint én is, az a méreten aluli halat visszadobja, s betartja a többi szabályt is. Ha időm engedi, fogom a szerelést, mert azért hajt a vadászösztön. A másik: fantasztikus társaság a horgászoké, szeretem az ilyen barátkozást, amelyben van egy közös téma. A horgászás esetében a hal, a horgászcucc, a csali, az ülőke stb. Ez mind elfeledteti, ki vagy, mi vagy és miért vagy. Ettől jó.

Néztek rám, hogy feltört az öreg rockker, mint a talajvíz. Bekeményítettem, sokkal több halat fogtam, mint ők, mindjárt más lett a becsületem.

• Egy nyelven beszélünk. Tagja vagy-e a színészek horgászválogatottjának?

– Nem. Én nem tudnék olyan szinten horgászni, mint *Trokán Peti.* Bevallom töredelmesen, nem is kívánnám, hogy leüljek a part mellé, s a tíz méteres bottal egyfolytában kapkodjak. Ennek is bizonyára meg van a szépsége, hogy nagyon gyorsan, minél több halat megfogjak. Erre én alkalmatlan vagyok. Nem izgat, ha másfél nap alatt sem fogok semmit.

• Ez a verseny nem ezt igazolta, hiszen második lettél.

– Sok hal van a tóban, szerencsém volt.

• Meg is főzöd a halat?

– Hogyne, természetesen! A halászlét alapszinten, a rántott halat pedig tiszai módra csak kukoricaliszttel és kukoricadarával szeretem. A harcsapörköltet csak tépett galuskával vagyok hajlandó megenni. Három évvel ezelőtt meghívtak Zamárdiba egy horgászversenyre, ahol szintén rendeztek halfőző versenyt is. Szlovákiából érkezett egy magyar csapat, s érdekes hallevest készítettek. Sajnos, elvesztettem a receptjüket. A halászlében nem hal volt, hanem a külön vett lébe ledaráltak halat, ikrát tettek bele, tojással összeütötték, és gombócot főztek ki ebből. Sok petrezselymet tettek bele, borsot, meg mit tudom én, mi mindent. Úgy nézett ki, mint a májgombóc leves, de ezt halgombóc levesnek hívtuk. Próbálkozom vele, mert nagyon finom volt, de nem sikerült még összehoznom. Ezúttal is kérem, aki tudja a receptet, az árulja el nekem is.

• Mióta jársz ide, Jászkisérre?

– Most vagyok itt először. *Borbély Gyula* felhívott telefonon, s mondta, hogy a Petiék is jönnek, s ha van kedvem, szívesen látnának. Nagyon örülök a meghívásnak, mert pont ez a két nap szabad. Tegnap Jánoshalmán, a színészválogatottal focitornán vettünk részt, sajnos, elbaltáztuk a helyzeteket. Ma pedig itt pihenhetek.

• Végezetül: színészként milyen feladat vár rád a közeljövőben?

– Nagyon szeretek nyáron új darabot játszani, ami ősbemutatónak számít. Ezzel az a bajom, hogy elkészül az új darab, s nincs további élete. Remélem, az idei nem így lesz. *Sasvári Sanyi* barátom kitalálta a lovas színházat. *Gárdonyi Géza:* Láthatatlan ember című műve alapján készülünk a hun *Attila* történetét színre vinni. Én sámánt fogok játszani. Újdonság lesz, hogy a darabot 30–40 lovas játssza, a közönség is aktív részese lesz a darabnak, hiszen nem a színpadon, hanem körülötte és a közönség között zajlik majd az esemény.

• Mit jelent számodra a sámánság?

– Azt gondolom, mindenféle időben és korban mindig volt valamiféle hiedelemvilág, amely az emberek gondolataiban, emlékezeteiben megmaradt. Akár egy kőszobor, akár egy kis érem, vagy csontdarab, amiben szentül hittek az emberek. A sámán egy értékcsoport hitfőnöke lehetett, aki az ősiséget képviselte, és pont az ősiség törvényeit tartotta be, egy kicsit gyógyított is, és hatott az emberekre. Az Attila című darabban a sámán az ősiséget képviseli.

• Készülsz-e külön is a szerepre?

– Ismerem a magyar főshámánt, találkoztam vele. De nem az a célom, hogy bármiféle sámánhoz csapódjak tanórákért. A darabban a saját sámánságomat kell majd a rendező segítségével képviselnem, kialakítanom.

– Elsősorban reklámot jelent a cégnek, a magyar halászatnak, a halételeknek. Egyre nagyobb ünneppé válik ez a rendezvény, lassan kinőjük magunkat. Több száz ember ünnepli együtt a tavasz beköszöntét, a horgászati szezon kezdetét. A hal jó dolog, meg lehet főzni, társasági együttlétet teszi színvonalassá.

• Hányan járnak ide horgászni?

– Háromezer ember jön ide egy évben, akad köztük szép számmal törzsvendég. Mi elértük azt az optimális létszámot, ami a terület tűrőképességének határát jelenti. Nem szeretnénk ennél több vendéget fogadni. Ha naponta 100–150 vendég horgászik itt, ők kellemesen, jól érzik magukat, s ezt mi is jól tudjuk kezelni.

• Szóljunk végezetül a versenyről is…

– Jól sikerült, sok halat fogott a 72 versenyző. Az első helyezett Szabó Roland visszatérő vendégünk volt, a második Vikidál Gyula, míg a harmadik Szerencsés István, Jászdósa polgármestere lett. A halfőző versenyt évente kétszer, évadnyitó és -záró alkalommal rendezzük meg. Ez volt a nyitó verseny, a zárót október 6-án, a hagymanapon tartjuk.

Egy elbaltázott verseny

Trokán Péter láthatóan elégedetlen volt a verseny végén.

• Mi történt?

– Idény eleje van. Van olyan verseny, amit az ember nem nyer meg, vagy megnyer, s elveszít. Ezt itt elveszítettem. Rosszul horgásztam.

• Lehet rosszul horgászni?

– Ha az ember nem nyer, akkor rosszul horgászott. Ebben a sportban nincs olyan, hogy szerencse. Rossz szerelékkel horgásztam, könnyű volt, s a szél mozgatta, a ponty pedig nem szereti a mozgó csalit. Vikidál azért fogott ennyit, mert fenekezővel horgászott.

• Azt hittem, nincs elég hal a tóban...

– Nagyon sok hal van, húsz kilogramm fölött kellett volna fognom. A verseny végén már összeszedtem a szereléket, de aztán újat vettem elő. Hat dobásból fogtam öt halat. Most tehát nagyon elszúrtam a versenyt.

• Mi lesz a kifogott halak sorsa?

– Visszadobom őket. A verseny után mindig vissza kell dobni a halat. Ha versenyen kívül fogok halat, azt megfőzöm. Többnyire magam szakácskodom, de ez is olyan, mint a horgászás. Örökké tanulni kell. Ezen a versenyen annyit tanultam, hogy már megérte eljönni.

• Hol vannak a versenyző társak?

– Játszanak, *Reviczky Gabi* és *Csöre Gabi* is, aki a tavaly decemberben autóbalesetben elhunyt *Hankó Attila* helyébe lépett. Nekem pechem volt, mert nem nyertem meg a versenyt, de ide, Borbély Gyuszihoz szeretünk jönni. Most egy kicsit nagy a zaj, sokan vannak, de amikor nincs ekkora tömeg, akkor délután csodálatos nyugalomban lehet az időt eltölteni.

• Hogyan alakul a horgászverseny idényed?

– Ez a második verseny, amin az idén indultam. Holnap, május elsején Poroszlóra megyek, és aztán még elég sok esemény vár ránk az idényben. Hankó Attila emlékére is rendezünk egy versenyt, június 16-án, a Velencei tónál, a kajak-kenu pályán. Ezt a versenyt Attila találta ki, ő szervezte négy éven keresztül. Mindenkit szeretettel várunk, az első 15 helyezett értékes ajándékokkal távozik. Lesz halászléfőző verseny, színészek-újságírók és színházak közötti horgászverseny. Egész napos horgászünnepre készülünk.

H. Gy.

Marketing eseményekről – röviden

Mikor e sorokat olvassa a tisztelt olvasó, már túl jutottunk a 2001. évi halászati marketing-kommunikációs program első értékesítés-ösztönző akcióján, a Budapesti Központi Majális keretében. Reményeink szerint rendben és az elvárt eredménnyel, hiszen alapos szervezési munka előzte meg.

Az elmúlt évi megjelenéshez hasonlóan, ugyanazon a helyen ez évben is kóstoltatással egybekötött akció zajlott, közreműködőként pedig a balatonalmádi Keresztes Vendéglőt kérte fel a Haltermelők Országos Szövetsége. A Keresztes Vendéglő már bizonyított, hiszen tavaly a Budapesti Borfesztiválon a hazai bortermelők borkínálatához illő, új ízeket is felvonultató halhúsból készült ételeket készítettek a látogatóknak.

A központi színpadon ez évben is színes szórakoztató programokra került sor, valamint a kérdezz-felelek játékban (a nap során többször) halászattal, horgászattal, halfogyasztással kapcsolatos kérdések is elhangzottak, s a helyesen válaszolók halétel kóstoló jegyeket kaptak. A százezres tömeget vonzó rendezvényen az ágazati marketing-kommunikációs program promóciós eszközeit is szétosztották. A nagyközönség körében nagy példányszámban kiosztották a három halétel receptjét tartalmazó recept-kártyát.

2001. május 27-én ugyancsak a Városligetben a Gyermeknap keretében kerül sor az ágazati marketing-kommunikációs programhoz tartozó, időben következő értékesítés-ösztönző akcióra. A Gyermeknapon való megjelenés, az un. halas sziget létrehozása, a legfiatalabb korosztály megnyerésének lehetőségét célozza. Megjelenésünk is ehhez igazodik. Bemutatjuk a halászatot, mint ősi mesterséget, halászattal, horgászattal kapcsolatos ismeretek kerülnek átadásra játékos formában, valamint népszerűsítjük a hazai halból készült ételeket. Igazi látványosságot ígér a halászháló készítésének, javításának, a kötőtű készítésének bemutatása, valamint a háló dobás tanítása. Ennek megvalósításában közreműködnek a tatai Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola szakoktatói és tanulói. Kiállításra kerülnek a mesterség ősi eszközei is.

A játékos ismeretterjesztésre a központi színpadon kerül sor. Az általunk összeállított kérdésekre helyesen válaszolók apró ajándékokat, díszhalakat kapnak. A kommunikációs program promóciós eszközeit (molinó, plakát, szalvéta) itt is következetesen felhasználjuk. A Városligeti Gyermeknapot a Gyermekmentő Szolgálat rendezi, színes és látványos kísérő programok megvalósításával. A halas sziget kialakításában segítséget nyújt a Nemzeti Lovas Marketing Társaság, mely lovas bemutatókkal vesz részt az eseményen.

S. V.

A halételek csárdája

Keresztes Andor vendéglője Balatonalmádiban működik. Az étlapon a megszokottnál is több halétel szerepel rendszeresen, ami jelzi, hogy a vendéglős is kedveli a halételt. A népligeti majálison háromféle halételt kínáltak a majális résztvevőinek: halászlét, sültpisztrángot és harcsapörköltet.

• Hatalmas sátor hirdeti a Keresztes vendéglőt, s mellette a szövetség „Egyen halat, finom falat" jelmondatát. Merész vállalkozás-e egy ilyen rendezvényen való részvétel?

– Először is köszönetet szeretnék mondani a szövetségnek, hogy felkért erre a megtisztelő feladatra. Mi ott élünk a Balaton partján, így muszáj a balatoni hallal foglalkoznunk. Itt a Városligetben egy kicsit hűtlenek lettünk a balatoni halakhoz, mert nem csak balatoni pontyot, hanem pisztrángot is forgalmazunk, valamint afrikai harcsát, ami tetszik a vendégeknek. Az igazi étel azonban a balatoni pontyhalászlé.

• Hány vendégre számít?

– Még ilyen eseményen nem vettem részt, így csupán másoktól, kollégáktól tájékozódtam. Arra készültünk, hogy kétezer adag halételt adunk el. Ennek fele halászlé, a másik fele a harcsa és a pisztráng. Ha ezt eladjuk, akkor üzletileg is elégedettek leszünk.

• A Balaton partján is ritka az olyan vendéglő, csárda, mint az Öné, ahol ennyi halételt kínálnak.

– Mi igyekszünk a halat reklámozni, hiszen ott a vízpart. Tudvalevő, hogy a balatoni idény szezonális, és sok a külföldi. A külföldieknek odahaza sokkal nagyobb a választékuk a halételben, mint nálunk, velük tehát az igazi magyar halételeket kell megismertetnünk. A gulyást, a halászlét, a pörköltes ételeket, amelyeknek kedvező a fogadtatásuk.

• Nőtt-e a hazai közönség körében az érdeklődés a halételek iránt?

– Mostanában különösen a nyugat-európai marhavész következtében nagyobb az érdeklődés a hal iránt. Bízom abban, hogy több hal fogy el, mert a hal nem csupán finom, de egészséges is.

CÉGBEMUTATÓ

Bakonykert Kft. Veszprémvarsányból

A fenti cím alatt önálló jogi személyként működő gazdasági társaságunk 1993. január 1-től tevékenykedik. Korábban a jogelőd „Jóbarátság" Mg. Szövetkezet kertészeti ágazataként dolgoztunk és jómagam 1965-től irányítom ezt a gazdasági egységet, mondta Samu Csaba ügyvezető igazgató. A szövetkezet kft.-vé alakult, melynek termelési szerkezete széles sávon mozog, a többlábon állás nagyobb biztonságot és a kockázat csökkentését jelenti.

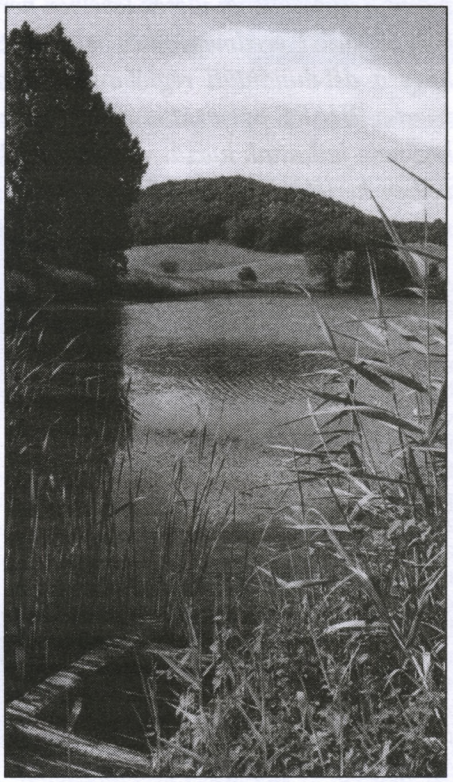

Felsorolásszerűen a tevékenységi körökről:

1. Gyümölcstermesztés

26 ha alma, 15 ha cseresznye, 35 ha meggy, 20 ha dió, 64 ha szilva, 8 ha bodza. Ez összesen 168 hektár.

Az idén telepítenek 12 ha intenzív alma, 10 ha intenzív körte, 5 ha bodza ültetvényt. Az intenzív és hatékony termelést gépi metszőberendezések, rázógép és 500 tonna hűtőtároló szolgálja.

2. Zöldségtermelés

Éves kultúra, így a piaci igények szerint 30–50 ha területen folytatnak áru és magtermelést, öntözéses körülmények mellett.

3. Élelmiszerfeldolgozás

a/ Savanyítóüzem: befőttek, savanyúságok gyártása, a világon egyedülálló termékünk a fokhagymával és mandulával töltött szilva, több magyar és nemzetközi kiállítás győztese.

b/ Szeszfőzés: 35 település részére végeznek bérfőzést.

c/ Hűtőtárolás: 500 tonnás hűtőház, 10 kamrás, egyenként 50 tonnás tárolótérrel.

Halászat: 30 ha halastó 1980-tól víztárolóból került átminősítésre és halasításra. A térségben nem voltak a halászatnak hagyományai, így tradicionális ismeretek, tanult szakismeretek nélkül kezdték el a haltermelést. Mivel a gazdaság a megye legjobb szövetkezete volt, és országosan is kellő elismerést vívtak ki termelési eredményeikkel, így a halászatot is nagy körültekintéssel és odafigyeléssel igyekeztünk megalapozni.

A legjobb szakemberek segítségével, majd a HTSZ Szövetség tagjaként pár éven belül a belterjes halászatot folytató gazdaságok között évekig vezették a legjobban teljesítők listáját. Sikerült elfogadtatni, sőt megszerettetni a gazdaságon belül, de szűkebb térségükben is a halászati tevékenységet, s ez által nőtt a halfogyasztás is. A tó egy részén három éven át, kultúrált környezetben megszervezték a horgászati tevékenységet, de a nagymértékű lopások miatt abbahagyni kényszerültek. Napjainkban is-

Mivel a gazdaság a megye legjobb szövetkezete volt, és országosan is kellő elismerést vívtak ki termelési eredményeikkel, így a halászatot is nagy körültekintéssel és odafigyeléssel igyekeztünk megalapozni.

mét gondolkodnak a horgászati tevékenység visszaállításán, okulva a múlt tapasztalataiból, a halászkollégák jó példáiból, de erre kényszeríti őket az anarchikus kereskedelem és mélyrepülésben lévő halárak.

A tagság létszáma nem morzsolódott le az átalakulásokkal, sőt emelkedett. A halászati ágazat az elmúlt 20 évben csaknem minden évben kiváló eredményeket ért el volt és arányosan a legnagyobb eredményt produkálta. Az elmúlt két év viszont feledhető. A tó eredményes termelését szolgálja megfelelő infrastruktúra, s a járulékos létesítmények. A társaság megalakulása óta minden évben eredményes volt és ebben a halászati tevékenység meghatározó szerepet játszott. A halászati fejlesztések a középtávú terveikben szerepel, egy tenyészanyag termelő tó létesítésével, illetve a horgászati lehetőség visszaállításával.

A szövetség tagjaként azon kevesek közé tartoznak, ahol a halászati tevékenység nem a fő, de nagyon fontos tevékenység. Szívesen tanulnak minden kiváló halas kollégától és szívesen tesznek látogatást minden új ismeretet nyújtó halászati egységben és szakmai rendezvényeken. A kft. vár minden érdeklődőt, aki kíváncsi a szakmai munkára. Bőven van látnivaló, hiszen az ország egyik legnagyobb mezőgazdasági üzeméről van szó. A 12 település közigazgatási területén gazdálkodva mezőgazdasági alaptevékenységből három és félmilliárd forint termelési értéket állítanak elő.

Samu Csaba
Kft. ügyvezető igazgató

RECEPTSAROK

Fűszeres pontyfilé

Hozzávalók:

3 darab 1,5 kilogrammos ponty; 1 deka só; 3 dekagramm delikát; 1 tubus pirosarany; 25 deka liszt; 2 deka őrölt paprika.

A halat megtisztítjuk, zsigereit eltávolítjuk, majd filézzük. A halfiléket húsvágó deszkán a belső része felől félcentis távolságra jó mélyen beirdaljuk. Sóval, delikáttal megszórjuk, majd pirosarannyal bedörzsöljük. Legalább egy órát állni hagyjuk, hogy az ízek a húst átjárják. A halfiléket kétujjnyi szeletekre vágjuk. A lisztet összekeverjük az őrölt paprikával, majd a halszeleteket megforgatjuk a lisztben és bő, forró olajban kisütjük. Hasábburgonyával tálaljuk, adhatunk hozzá tartármártást, vagy savanyúságot.

Nagy Árpád Gelej

A PHARE pályázat utóélete

Csatári József, az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának alelnöke (FKGP) a május 2-ai bizottsági ülésen levélben kérte a bizottságot, foglalkozzanak a lapunkban is közölt eredményesnek minősített PHARE pályázat sorsával. Köztudott, hogy a dél-dunántúli régióban 9 vállalkozás és egy érdek-képviseleti szervezet nyert a PHARE pályázaton, ám a brüsszeli felülvizsgálatot követően a támogatáshoz nem juthattak hozzá. A kisgazda képviselő azt kérte a bizottságtól, hogy levélben kérjék fel a földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztert, hogy vizsgálja meg, milyen módon tudná a bajba jutott vállalkozásokat megsegíteni.

A haltermeléssel és a nyúltenyésztéssel foglalkozó gazdák ma nehéz helyzetben vannak, hiszen annak reményében, hogy megnyerték a PHARE támogatást, belefogtak a beruházásokhoz. Jelentős összegeket invesztáltak be a saját forrásaikból, ám az ígért pénz nem érkezett meg, mivel az EU felülbírálta a már nyertesnek kihirdetett pályázatot. Függetlenül attól, hogy a pályázat jó minőségű, korrekt, jól összeállított anyag. Az elutasítás indoka az volt, hogy a támogatási szerződés az előtt fogalmazódott meg, hogy a pályázati kiírást a brüsszeli bizottság elfogadta volna. Magyarán a tervezés és a pályáztatás párhuzamosan zajlott. Ennek következtében a pályázati kiírásban mindenki tudatában volt annak, hogy Brüsszel dönt a pályázat sorsáról. A támogatási szerződésbe belekerült az a záradék, hogy a PHARE támogatás kifizetésére csak akkor kerül sor, ha az adott dokumentumokat (az együttműködési keretszerződésről van szó) az Európai Bizottság jóváhagyta. A támogatottak olyan szerződést írtak alá, amelynek záradéka tartalmazta, hogy az EU bizottságtól még függ a projekt sorsa. Ennek ellenére, mindenki bízott a támogatás elnyerésében. S hogy minél előbb elinduljon a projekt, s elkezdhessék felhasználni a saját erőt, néhány kedvezményezett aláírta a támogatási szerződést és elindította a projektet. Brüsszel viszont a végső stádiumban, ebben a támogatási konstrukcióban nem fogadta el profitérdekelt pályázók támogatását.

Pintér Károly, az FVM főosztályvezetője hangsúlyozta, hogy ezekre a fejlesztésekre szükség van. Tudjuk, hogy az utóbbi időszakban több állati termék fogyasztásával kapcsolatban merültek fel nehézségek (volt ilyen nehézség a hallal kapcsolatban is tavaly februárban a tiszai cián-szennyezéskor), ennek ellenére az mondható, hogy hosszú távon a halfogyasztás nagy mértékű növekedése várható Magyarországon. Egyrészt az életmódváltozással, az egészséges táplálkozás előtérbe kerülésével, másrészt az uniós csatlakozás következményeként is. Ezért a magyar halászati ágazat legfőbb stratégiai célja jelenleg az, hogy a megnövekedő keresletből a lehető legnagyobb mennyiséget hazai termelésből elégítse ki. Ebből a szempontból stratégiailag is nagyon fontos volna a beruházások megvalósítása. A halászatért felelős szakmai főosztály a bizottság kérésének eleget téve támogatja a megoldás keresését.

Az FVM PHARE programirodája annyit tudott felajánlani, hogy a rendelkezési körükben lévő 11 millió forintot a projektgazdáknak adja, amennyiben megtalálják a megfelelő támogatási jogcímet.

Tarján Zoltán, az FVM főosztályvezetője arról tájékoztatott, hogy ez a pályázat nem tartozik az agrártámogatások körébe vont témakörökhöz. Ennek ellenére az idei támogatási rendszerben az agrártámogatási jogszabályok lehetővé teszi – ha az időtényezőt félretesszük, hiszen május 15-e a határideje az idei beruházási támogatásokra benyújtandó pályázatoknak – mind a halászati, mind a nyúltenyésztési fejlesztések támogatását. A támogatás azonban csak akkor jár, ha meg nem kezdett beruházáshoz kérik a segítséget, és képesek május 15.-ig benyújtani a pályázatokat a megyei földművelésügyi hivatalokhoz. Ez úgy is lehetséges, hogy szakaszolják a beruházást, vagyis a még meg nem kezdett beruházással pályáznak.

Dr. Orosz Sándor – ismerve a teljes történetet - nem tartotta lehetségesnek, hogy a pályázók élhetnek az agrártámogatással. A probléma abban áll, hogy a PHARE pályázatról pozitív döntés született, melynek alapján a pályázók belekezdtek a beruházás megvalósításába. Ezzel kizárta magát a hazai pályázati lehetőségekből is, miközben az EU pénzhez sem jutottak hozzá. Egyedi megoldást kellene keresni ahhoz, hogy az önhibájukon kívül bajba jutott vállalkozókon segítsen az FVM.

> ***...a magyar halászati ágazat legfőbb stratégiai célja jelenleg az, hogy a megnövekedő keresletből a lehető legnagyobb mennyiséget hazai termelésből elégítse ki.***

Gráf József képviselő szerint mindegy, melyik ágazatról van szó. A dolog elvi lényege, hogy egy vállalkozói réteg mindent pénzzé téve megpróbált egy meghirdetett beruházási pályázathoz csatlakozni. A szakmai anyagát jónak minősítették, s közölték velük, elnyerték a pályázatot. Saját pénzforrásuk felhasználásával megkezdték a beruházás megvalósítását. Ezt valaki közölte velük, tehát nem a vállalkozók és a beruházók követték el a hibát. A hasonló esetek elkerülése érdekében a pályázati feltételeket pontosan ismertetni kell.

Farkas Sándor, a bizottság elnöke azon a véleményen volt, hogy bár a képviselőknek időnként fel kell vállalniuk egyes problémák megoldását, a mezőgazdasági bizottság nem vállalhatja fel, hogy konkrét ügyekben a vállalkozók és a minisztérium között közvetítsen. Ez ugyanis nem a bizottság feladata. Az persze felvállalható, hogy levelet írjon a bizottság abban a témában, hogyan intézik a pályázatokat Magyarországon, és hogyan kerülhetnek önhibájukon kívül nagyon súlyos helyzetbe a vállalkozók. Erre van hatásköre a bizottságnak. A cél az, hogy ilyen esetek ne fordulhassanak elő.

A bizottság a határozati javaslatában a problémát általánosságban közelítette meg. Átfogó megoldási javaslatra kérte fel a bizottság az FVM-et. Az erről szóló levelet a közeljövőben küldik el. S hogy mi történt az ügyben, arra szeptemberben térnek vissza a képviselők a bizottság ellenőrző albizottságának ülése keretében.

H. Gy.

2000 bográcsos halászlé

BAJAI NÉPÜNNEPÉLY

A HALÁSZLÉ ÜNNEPE A HALÁSZLÉ FŐVÁROSÁBAN

2001. július 14. (szombat)

Baja, Szentháromság tér és a történelmi belváros

A rendezvény Aranybográcsos támogatója a Haltermelők Országos Szövetsége.